

at lægge nogen Hindring i Veien for, at Kommunerne i Henseende til Stempelafgiften opnaa lignende Begunstigelser, som ere tilstaaede andre Kommuner i lignende Tilfælde. Med Hensyn til det nærværende Lovforslag er blot at bemærke, at det i Henseende til Betingelserne er i fuldkommen Overensstemmelse med de flere andre Love, vi have om Frihed for Stempelafgift for Obligationer, udstedte af Kommuner.

Formanden: Exemplarer af Lovforslaget ville blive omdelte.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Fremføttelse ved Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet af:

- Forslag til Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Borger- og Almueskolevæsenet;
- Forslag til Lov angaaende nærmere Regler om Sammensætningen af Landkommunernes Skolekommissioner.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Naar jeg med Hans Majestæts Samtykke skal have den Ære for det høie Thing at fremføtte et Forslag, indeholdende nogle Bestemmelser om Borger- og Almueskolevæsenet, føler jeg mig overbevist om, at jeg ikke behøver at motivere et saadant Forslags Fremkomst. Det er fra alle Sider anerkjendt, at det vilde være i høi Grad ønskeligt, om det var muligt at opnaa en saadan Reform i vort Borger- og Almueskolevæsen, at Undervisningen der kunde føres et betydningsfuldt Skridt videre, end Tilfældet er nu; men medens man nu er enig fra alle Sider om, at et saadant Maal bør tilstræbes, saa nytter det jo ikke at forbylde, at der er meget forskellige Meninger om, hvilken Vej der skal følges. I al Korthed kan man maasse korrekt betegne de to Veie, der ere mulige i denne Henseende, og som man fra forskellige Sider har søgt at følge, den ene ved en Afstæffelse af Statskolevæsenet, den anden ved en Forbedring af Statskolevæsenet. Mit Forslag gaar ud paa det Sidste. Forslaget gaar ud paa at søge at fremme Oplysningen ved at støtte sig til det Grundlag for Undervisningen, som vi nu have i vort Skolevæsen. Der findes i Lovforslaget adskillige enkelte Bestemmelser, som ville forklare sig selv, og som det ikke vil være

fornødent, at jeg dvæler ved i dette Øieblik; men det vil være, formener jeg, paa rette Sted, at jeg søger at orientere det høie Thing med Hensyn til de vigtigste Bestemmelser, der indeholdes i Lovforslaget, og jeg skal derfor tillade mig at dvæle ved de 4 Hovedpunkter i Forslaget. Det første omfatter Almueskolens Undervisning: §§ 4—13, det andet Lærernes Vilkaar: §§ 14, 15 og 20, det tredie Tilfynnet med Skolen: §§ 16 til 19, og det fjerde Statskassens Tilskud til Borger- og Almueskolevæsenet: §§ 21 og 22.

Først skal jeg altsaa tale om Almueskolens Undervisning. Til at føre denne videre har man hidtil forsøgt to Veie, hvoraf den ene bestaar i at forlænge den skolepligtige Alder med omtrent et Aar, og dette Forslag har meget for sig, har ogsaa fundet Bisald fra forskellige Sider. Det er jo nemlig klart, at i det sidste Aar, som Undervisningen paa denne Maade vilde komme til at omfatte, vilde det være muligt at føre Børnene et stort Skridt videre frem, og Fremgangen i dette Aar vilde ogsaa forholdsvis være større paa Grund af den modnere Alder end i noget af de tidligere Aar. Men her er man stødt paa den Vanstæltighed baade i dette Thing og i Folkethinget, at man har troet ikke at kunne vige bort fra den nu engang til Konfirmationen fastknyttede Alder af 14 Aar, baade af Hensyn til, hvad der saaledes engang er tilvant, og af Hensyn til Børnernes Arbeidskraft, der maatte offers, naar Undervisningen med Nytte skulde drives udover den nuværende Alder. Den anden Vej, man har tænkt at gaa, var den at forsøge de ugentlige Undervisningsdages Antal. Som bekendt undervises Børnene nu i Almueskolen hver anden Dag, 3 Dage om Ugen, og derved opnaas den Fordel, at man kan have Skolen delt i to Klasser med eet Skolelokale og een Lærer, da hver Klasse kun bruger den halve Tid og afvejlende benytter Lokalet. Gaar man ud derover vil det være nødvendigt baade at forsøge Lokalerne ved at indrette 2 Skolestuer og at forsøge Lærernes Antal, og det vil foruden den større Tid, det kræver fra Børnernes Side, kræve større Udgifter fra Kommunens Side. Men naar saaledes ogsaa denne Vej vil blive mødt af Hindringer, saa ser jeg ikke, at der er noget Andet tilbage end at gjøre Forsøg paa at gjøre den Undervisning, som nu gives i Almueskolen, mere frugtbringende, end den er for Øieblikket.

Det vil være i de Herrer's Grindring, at det i Anledning af det Lovforslag, der har foreligget